NTNU **S-sak 14/13**
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
11.03.2013 PA/
Arkiv:

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Endring av instituttstrukturen ved Det humanistiske fakultet

---

Tilråding:

1.NTNUs styre fastsetter følgende organisering av Det humanistiske fakultet med virkning fra 01.08.2013:

Fakultetet organiseres i seks institutter:
- Institutt for kunst- og medievitenskap
- Institutt for musikk
- Institutt for språk og litteratur
- Institutt for arkeologi, historie og klassiske fag
- Institutt for filosofi og religionsvitenskap
- Institutt for tverrfaglige kulturstudier.

Betegnelsen på de nye instituttene er foreløpige. Mot slutten av perioden 2013 – 2017 evaluerer fakultetet erfaringene med organiseringen i forhold til ytterligere sammenslåinger

2. Dekanus gis fullmakt til å fatte vedtak om organisering av enkeltansatte eller mindre grupper av ansatte innenfor den vedtatte instituttstrukturen.

3. Styret legger til grunn at fakultetsledelsen fører tilsyn med etablering av gode medvirknings-ordninger innenfor den nye instituttstrukturen.

Bakgrunn

Fakultetsstyret behandlet i sak HFs 10/2009 revisjon av Strategi for Det humanistiske fakultet. I vedtakets pkt. 4 ber fakultetsstyret dekanus vurdere om dagens organisering gir den best mulige støtte til den faglige virksomheten ved fakultetet i forhold til å
- nå de målene som ble satt i fakultetets strategidokument med fokus på arbeidslivsrelevans, tverrfaglighet og eksellens
- realisere NTNUs strategi som krever spissing og konsentrasjon
- imøtekomme kravene som NRF og EU stiller til finansiering av forskningsprosjekter – herunder samfunnsrelevans og organisering av forskere i forskergrupper og forskernettverk

De viktigste begrunnelsene for å endre instituttstrukturen i retning av færre og større enheter/ institutter er i følge fakultetets ledelse:

- behovet for å styrke ledelses- og administrasjonsfunksjonene ved instituttene

- opprettholde faglig bredde gjennom en smidig utnyttelse av kompetanse over studieprogramgrenser i møte med humanioras utfordringer – i form av nedgang i studenttilstrømmingen og dermed svakere økonomisk basis.

Omstillingsberedskap og rasjonell ressursutnyttelse fram mot 2020 er overordnet viktig for at fakultetet skal kunne nå de mål og fylle de krav som er satt. Dette er utfordringer som enklest kan møtes innenfor rammene av større institutter.

Prosessen fram mot vedtak om ny struktur:

Spørsmålet om instituttstrukturen ble første gang behandlet i instituttledermøtet 15.03.2011 og deretter i møtet 24.05.2011. På grunnlag av diskusjonene i instituttledermøtene våren 2011 ble det sendt ut et høringsnotat til instituttene. Ingen av instituttene konkluderte med at institutt-sammenslåing var ønskelig, selv om det ble pekt på at en sammenslåing kunne ha positive konsekvenser som f.eks. mer robuste administrasjoner.

Spørsmålet om instituttsammenslåing ble diskutert på nytt i instituttledermøtet 19.06.2012. Dekanus slo fast at hun ønsket å redusere antall institutter ved fakultetet for å kunne etablere mer bærekraftige og robuste grunnenheter. Instituttlederne ble oppfordret til å diskutere saken innad i sine institutter. Dekanus la deretter fram et revidert forslag til ny instituttstruktur på instituttledermøte i august som skisserte en organisering med 5 institutter. I løpet av oktober/ november gjennomførte fakultetsledelsen allmøter med alle de instituttene som var berørt av forslaget til ny struktur som var lagt fram.

05.11.2012 ble det som ledd i strukturprosessen sendt ut en ny høringssak hvor fakultetsledelsen ønsket synspunkter både fra faglig og administrativt personale samt studenter på tre alternativer til ny instituttstruktur med fokus på organiseringen innen følgende to hovedområder: Språk og litteratur – med to alternativer og Historie-, kultur og idéfag – med to alternativer

Argumenter for og imot sammenslåing

Høringsuttalelser fra instituttlederne dannet grunnlag for den videre drøfting av ny instituttstruktur på et instituttlederseminar som ble avholdt 10.- 11.12.2012. Følgende argumenter ble fremmet for og imot sammenslåing

<u>Argumenter for</u>
- Bedre mulighet for undervisningssamarbeid, dagens instituttgrenser oppfattes som barriere mot samarbeid, deling av kurs, felles veiledning, informasjonsflyt knyttet til seminarer, gjeste-forelesninger etc.
- Mindre kamp om studiepoeng fagnære institutter i mellom gir større muligheter for studentene når det gjelder å få anbefalt kurs på tvers av dagens instituttgrenser
- Større reell valgfrihet når det gjelder emner og veiledere for studenter på MA og PhD-nivå
- Mer robuste administrasjoner, bedre utnyttelse av dagens administrative stab. Men for å lykkes med dette forutsettes samlokalisering.
- Lettere å få til godt samarbeid/koordinering rundt f.eks. lektormasteren innen ett og samme institutt enn det man kan få til på tvers av institutter. Større institutter vil gi mer effektiv faglig ressursutnyttelse

- «Utenfrablikket» på faglige enheter og deres virksomhet er viktig. Det får man i flerfaglige institutter
- Større institutter vil kreve en mer fokusert («profesjonell») ledelse
- Plassering av små, utsatte fag sammen med solide fagmiljøer i større institutter; kan gi en ressursmessig beskyttelse mot «angrep utenfra»

Argumenter mot
- Enhetene blir for store, byråkratiske og organisatorisk komplekse
- Større administrasjoner vil gi mer ensretting av arbeidsoppgaver og mer møtetid enn det som er nødvendig
- En mer komplisert ledelsesstruktur må innføres for å sikre medbestemmelse
- Ulike fagtradisjoner og ulikt nivå på studentene vil kunne skape barrierer innen sammenslått institutt slik at målet med bedre ressursutnyttelse ikke kan nås.
- Dagens fagprofiler går tapt og kjernevirksomheten kan bli identitetsløs
- Samlokalisering vil være umulig slik kontorsituasjonen nå er på Dragvoll.
- Studenter og ansatte vil miste dagens tilhørighet til enheter man lett kan identifisere seg med og orientere seg i.
- En instituttsammenslåing bør være tuftet på reelle faglige synergier, noe som ikke er lagt til grunn her

Fakultetsledelsens oppsummering og konklusjon
Endring av instituttstruktur er et verktøy som kan bidra til suksess. Gjennom omorganiseringen kan fakultetet legge bedre til rette for
- videre utvikling av tverrfaglighet
- styrking av ledelses- og administrasjonsfunksjonene
- bedre utnyttelse av de samlede ressursene ved fakultetet

Til tross for de motforestillinger som ble framført, vil ledelsen fremme forslag overfor fakultetsstyret om at fakultetet fra og med 01.08.2013 skal organiseres i 5 instituttstruktur: Spørsmålet om samlokalisering og plan for organisering av administrasjonen på de instituttene som er berørt skal ha fokus, og prosesser er allerede i gang når det gjelder spørsmålet om muligheter for samlokalisering. Blant annet har fakultetsledelsen søkt Rektor om å bidra til at fakultetet får beholde brakkeriggen etter at rehabiliteringen av Dragvoll 1 er gjennomført for å skape mulighetsrom for omflytting av institutter/fag. Når det gjelder organiseringen av administrasjonen, er det laget et prosessnotat som er lagt fram for LOSAM.

Nivå 4 – problematikk

I lys av forslagene om ett, eventuelt to store institutter, satte fakultetsledelsen i september i gang en utredning om mulig organisering av nivå 4. To grupper ble nedsatt, den ene med representanter for IHK, IAR, FI og KULT, og den andre med representanter fra språk- og litteraturinstituttene. Spørsmålet om organisering av nivå 4 gjelder ikke bare de nye instituttene ved HF, men angår også de institutter som i følge forslaget ikke skal berøres av ny struktur. Administrasjon og ledelse av studieprogram er særlig viktige oppgaver for instituttene, og dette må løses gjennom nivå 4 - organiseringen. Linjestrukturen bør dermed følge studieprogrammene.
I tillegg til linjeorganiseringen legges det opp til Communities of practice - uformelle løsninger for forskning og faglige fellesskap hvor de ansatte selv kan finne de beste ordningene. Studentenes tilhørighet vil være en sentral problemstilling i det videre arbeidet med en synliggjøring av programstrukturen.

Arbeidet med utformingen av nivå 4 vil fortsette utover nyåret, blant annet i samarbeid med LOSAM og den endelige organiseringen av nivå 4 vil dermed finne sted etter at vedtaket om ny struktur er fattet.

Fakultetsstyrets behandling og vedtak i saken

Til fakultetsstyrets behandling av saken 15.01.13 fremmet dekanus et forslag om å organisere fakultetet i 5 institutter. Dette forslaget ble under styrets behandling av saken i møtet endret til 6 institutter slik det fremgår av vedlagte oversendelsesbrev dat. 29.01.13 og beskrivelse av avstemningsprosessene i brev av 29.01.13

Vurderinger

I følge Lov om universiteter og høyskoler § 9.2 er det Styret selv som skal fastsette virksomhetens interne organisasjon på alle nivåer.

Begrunnelsen for de endringene som foreslås er en best mulig tilpassing av organisasjonsstrukturen som støtteapparat for den faglige virksomheten ved fakultetet – sett i forhold til de målene som er nedfelt i fakultetets strategidokument med fokus på arbeidslivsrelevans, tverrfaglighet og eksellens, realisering av NTNUs strategi som krever spissing og konsentrasjon samt for å imøtekomme de kravene som NRF og EU stiller til finansiering av forskningsprosjekter – herunder samfunnsrelevans og organisering av forskere i forskergrupper og forskernettverk.

En endring av instituttstrukturen i retning av færre og større enheter/ institutter vil i følge fakultetet føre til/tvinge fram en styrking av ledelses- og administrasjonsfunksjonene ved instituttene. En slik omorganisering vil også være et nødvendig tiltak for å kunne opprettholde faglig bredde gjennom en smidig utnyttelse av kompetanse over studieprogramgrenser for å kunne møte humanioras utfordringer i form av nedgang i studenttilstrømmingen og dermed svakere økonomisk basis.

Omstillingsberedskap og rasjonell ressursutnyttelse fram mot 2020 er etter fakultetets vurdering overordnet viktig for å kunne nå de mål og fylle de krav som er satt – en utfordring som mer slagkraftige enheter vil kunne bidra til å løse.

Rektor slutter seg til fakultetets vurderinger

Saken om endring av instituttstrukturen er av fakultetsledelsen behandlet i tråd med NTNUs omstillingsreglement, og LOSAM har i tråd med dette vært inne i prosessen flere ganger, blant annet i forbindelse med arbeidsmiljøkonsekvensvurderinger.

Med henvisning til dette anbefaler Rektor at styret vedtar ny organisasjonsmodell for Det humanistiske fakultet i tråd med fakultetsstyrets vedtak i sakHFs02/2013

Vedlegg:
- Brev om endring av instituttstrukturen ved det Humanistiske fakultet dat. 29.01.13
- Notat av 29.01. 2013 med en nærmere beskrivelse av avstemmingsprosessen i fakultetsstyret fram mot vedtak i sak HFs 02/2013
- Notat av 18.12.2012 fra Dekanus til fakultetsstyret om endring av instituttstrukturen ved Det humanistiske fakultet